

Estan Eghaghanim

O

Esta

Akar faragha zuim

Estan Akinafarimın eghaghaniba, Israelia kantri Persian itir bizir me bativizibar eghaghaniba. Esta uabi Israelian amizim egha ua Persian kantrin atrivimın amuim, o kwinın oto. Kamaghın amizi, Israelian apaniba me misogh me agıvasava amima a men akura.

Dughiar bar ekıar Judaba bar ifongezim, me kamagh a dibora ghaze, Purimın Dughiar Ekıam. Ezi akınafarir kam Purimın Dughiar Ekıar kamın mıngarım abiki.

Gumazir akınafarir kam osirizim, akınafarir kamın aven dughiatamın Godın zıam bar an osirizir puvati. Ezi ni eghaghanir kamın gan Godın apangkuvim ko an ifongiamra ganam.

Esta Persian kantrin kwinın oto

(Sapta 1--2)

Kwin Vasti atrivimın akam batoke

¹⁻² Ezi Atrivim Serksisın dughiamın, a Persian kantrin atrivimın iti, egha uan atrivir dabirabir Susan nguıbamın itim gapiaghiri, Susa kar Persian nguıbar ekıar gavgavim. Serksis 127plan provinsba uaghan dar gari, Indian kantrin ikegha ghua İtiopian kantrin tus.

³ An atrivimın azenir namba 3ın dughiam, a uan ingangaribar faragha zuir gumaziba ko, gavmanın gumazir ekiaba isar ekiam bagha men dia. Ezi Persian kantri ko Midian kantrin midorozir gumazir dapaniba ko provinsbar garir gumaziba ko gumazir ekiaba me bar izegha a ko iti.

⁴ Ezi isar ekiam kam iakinir 6plan iti, ezi Atrivim Serksis uan dagiaba ko dipenimın itir bizir aghuiba gumazamizibar akakasi. Ezi me an bizir bar aghuir ganganir aghuibagh amibar gari.

⁵ Ezi iakinir 6plan kaba gıvazıma, atrivim uan dipenimın divazimın aven a iti naghın isar ekiam igharazim gami. Susan nguibar ekiam gavgavimın itir gumaziba bar, biziba itiba ko biziba puvatiziba, kar men isam. Me isar kam wan wighın an iti.

⁶ Me isam gamua itir danganir bar aghuim, gumaziba fomıra dagıar aghevıba ko ghurghurıba ko bluplaba ko, ongarımın itir zoghuaba ko, dagıar glasın mıngarıba inıgha, nguazım dafegha ghurıar kamın ingari. Egha me isam gamir dughiamın me danganir kam inir ghurghurım ko pıghaghevım ghuaragha benir aghuımın a ike. Egha inıba ikezir benir kam, me dagıar akınımın a guragha, silvan ringın aghuıbar a gitui. Egha me golin dabirabıba ko silvan dabirabıba tintınıbar dagheba apir danganir kamın ada afe.

⁷ Atrivimın ingangarır gumazıba wain isa golin dıkarızır kavın dıgırır ıgharagha garıbagh inge. Ezi atrivim uan bizir avırımın amodoghın, wain isa gumazır kabagha anıgavıra iti.

⁸ Egha Atrivim Serksis kamaghın an dipenimın ingarır gumazıbav gei, gumazır

wain gifueghavira itiba, wain me daningvira iki. Anogoroziba puvatı.

⁹ Ezi dughiar kamın Kwin Vasti isar ekiam, amiziba baghavira, uaghan atrivimın dipenimın a gami.

¹⁰ Ezi isar ekiar kam ikia ghua namba 7ın aruemın otozıma, atrivim wain amegha mong on-gani. Egha uan ingarir gumazir 7plan diazıma me a bagha izi. Men ziabar kara: Mehuman ko Bista, Harbona, Bikta, Abakta, Setar ko Karkas.

¹¹ Atrivim Serksis me amaga me miğia ghaze, ia mangı Kwin Vasti inigh izi. Kwin Vasti uan kwinın dapanir asuam arugh izi. Kwin Vastin ganganim bar dera, kamaghın ki a isi uan nguibabar aven gumazir ekiaba ko, gumazir nan isamın izeziba bar men akakaghasa.

¹² Ezi ingangarir gumaziba ghua Kwin Vasti an miğirigiabar gun a miğei. Ezi kwin izan aghua. Ezi atrivim kamaghın oregha an muriam Kwin Vasti bagha bar moghıra an ikufi.

¹³ Kar atrivimın arazim, a fofozir gumazibar azara, kar gumazir faragha zuir dughiabar araz-ibagh foziba. A men azaraghti, me gumazibar dabirabim ko arazir aghuiba a mikımtı, a fogham. Kamaghın amizi, a fofozir gumazibar diazıma me ize, egh me a mikımtı a man arazitamra kwin damuam.

¹⁴ Ezi gumazir kaba bar atrivimın boroghıra ikia, men ziabar kara: Karsena ko Setar, Atmata, Tarsis, Meres, Marsena ko Memukan. 7plan gumazir kaba, me kantri Persia ko kantri Midian gumazir dapaniba, egha gumazir ekiar igharaziba

me uaghan me gafira. Ezi atrivim me baragha men nighnizibar girara zui.

¹⁵ Egha a kamaghin 7plan gumazir kabav gei, “Ki Atrivim Serksis, ki uan ingarir gumaziba Kwin Vasti bagha me amada, ezi me ghua bizir ki a damuasa ifongeziba bagha a migeima, ezi a nan akam batoke. Ezi en arazim manmaghin bizir kam migei? E manmaghira kwin damuam?”

¹⁶ Ezi Memukan kamagh atrivim ko an gumazir dapanibav gei, “Atrivim ni orakigh, Kwin Vasti osimtizim nirarama atizir puvati. An osimtiziba isa bar nin gumazir dapaniba ko ni garir provinsbar gumazibagh ariki.

¹⁷ Guizbangira, ni garir nguibabar aven itir amiziba, me bar kwinin arazir kurar kam baragham. Egh amiziba kamagh mikimam, ‘Atrivim Serksis Kwin Vasti migia ghaze amang an ganam, ezi kwin aghuagha atrivimin akam batoke.’ Amiziba uaghan akaba batogh uan pabar akaba baraghan kogham.

¹⁸ Dughiar kamra Persian ko Midian gumazir dapanibar amuiba kwin amizir arazir kam baregh, egh uan paba arazir kamra an gun me mikimam, egh amiziba akar kurabav kimiva arazir kurar aviribar amuam.

¹⁹ “Ezi atrivim, ni akar ki migeim gifueghiva, ni akam gumazamiziba bagh anemadagh kamaghin mikim suam, ‘Vasti ua izi Atrivim Serksisin ganam kogham.’ Ni akinafarir Persia ko Midian araziba aven itim, ni a inigh arazir kam osirigh. Eghti arazir kam iki kamaghira ikiam. Egh ni amizir aghuir igharazitam inighti, a Kwin Vastin danganim inigh kwinin iki.

²⁰ Eghti nîn akam nguibar ni gariba bar dar mangighti, amiziba bar uan pabar akaba baragh men apengan ikiam, gumazir ziaba itiba ko ziaba puvatiziba uaghara.”

²¹ Ezi atrivim uan gumazir dapaniba ko me migirigiar kam gifonge, kamaghin atrivim Memukan mikemezi moghin ami.

²² Egha atrivim akinafarim provinsin a gariba bagha anemada, egha gumazamiziba migeir men nguibamin akabar me osiri moghira me bagha ada osirigha, kamaghin migia ghaze, “Gumazimra uan dipenimin itir darazir ko biziba bar dar dapanimin ikiam.”*

2

Esta kwinin oto

¹ Dughiar maba givazima, Atrivim Serksisin adarim amirazima, a ua Vasti gamazir arazim giniri, a Kwin Vasti agivaghti a ua kwinin ikian kogham.

² Ezi gumazir nighnizir aghuiba a ganidiba a koma apiagha kamaghin a migei, “Ni ti ua bagh amizir igiar igharazitaba buriam. Me ganganir aghuiba iki egh uaghan araziba deragh.

³ Egh ni uan provinsin ni ativagha garibar gumazitaba miseveghti, me amizir igiar aghuiba inigh gavmanin nguibar ekial gavgavim Susan izi, egh me isi dipenir ni amiziba akuvi naghin me arikigh. Eghti Hegai, gumazir nîn amizibar

* **1:22:** Hibrun akam deragha akar otevir kamin mingarim abighizir pu. Gumazir maba akar kam gigha ghaze, “Gumazimra uan amuiroghboribar dapanim, egh a uan danganimin mikimam.”

garim,* a deragh men ganam. Eghti amiziba borem uan mikarzipar aghu egh uari asingiva, ganganir aghuibar amuam.

⁴ Eghti ni amizir kabar tav gifongegh, egh tav amiseveghti a Kwin Vastin danganim iniam.” Atrivim oregha bar akar kam gifonge, egha kamaghin damuasa.

⁵ Dughiar kam Susan nguibar ekiar gavgavimin aven Judan gumazir mam iti, an ziam Mordekai. Mordekain afeziamin ziam, Jair. Jair a Simein ovavir borir mam, Kisin otarim. Mordekai, a Benjaminin adarazir mav.

⁶ Ezi faragha Babilonin Atrivim Nebukatnesar, Judan Atrivim Jehoiakim ko Judan marazi inizi me ghua Babilonin kalabusin ike. Egha Mordekai inizi a me ko uaghan ghu.

⁷ Mordekai guivir mam iti, an ziam Esta, ezi guizin Hibrun akamin an ziam Hadasa, ezi Esta Mordekain afeziar dozimin guivim. Ezi an afeziar dozim uan amuim ko aning areme, ezi Mordekai Esta inigha uan borimin miraram a gami. Ezi Esta bar deragha ganganir aghuim gami.

⁸ Ezi Atrivim Serksis gumaziba ko amiziba bagha akam amaga ghaze, me amizir igiar aviriba inigh Susan nguibamin izi. Ezi me amizir igiaba inigha iza uaghan Esta inigha ize. Me Esta

* **2:3:** Hegai atrivimin amuibar ganamin ingangarim iti. Ezi Serksisin atrivir dughiamin, atriviba amuir aviribar ikia egha amuir doziba sara iti. Atriviba uan amuir doziba isa dipenibar da arizi, ingangarir gumazir maba men gari. Me ingangarir gumazir kaba men amuiba ko daku me gikararangan me atiatigha men turiar oviziba bar dar ghore. **2:6:** 2 Atriviba 24:10-16; 2 Eghaghaniba 36:10

isa atrivimın dipenimın amiziba itir danganimın aneti. Ezi Hegai amizibagh ativagha men gari.

⁹ Hegai Estan garima a bar derazima a bar a gifonge. Kamaghın amizi, a mikarziba adir borem ko dagher bar aghuiba Esta ganıngi. Egha amiziba itir dipenimın danganir faraghavıra itim, an a isa Esta ganıngi. Egha atrivimın dipenimın 7plan amizir igiaba amisevezima, me Esta ko ikia deragha a gami.

¹⁰ Mordekai faragha Esta miğia ghaze, an atrivimın dipenimın mangi kamaghın mikıman kogham, a Judan amizim.

¹¹ Dughiaba bar Mordekai amiziba itir dipenimın divazimın tiar akam garuavıra iti. A Estan ikirimirim gifoghasa a manmaghiram amua iti. Egha a uaghan foghasa bizir tizimra Esta bativam.

¹² Azenir vamıran aven, me amizibar mikarziba akiraghasezima men ganganiba bar dera. Iakinir 6plan me mean tememın apongezir boremin amizibar mikarziba aghefi. Egha iakinir 6plan igharazibar me borer mughuriar aghuim zuimın me aghefi. Bizir kabar gın me guivir igiaba vaghvagha me isa ghua Atrivim Serksisın akakasi.

¹³ Egh dughiar amizim atrivimın dipenimın mangasava amim, uabi ifongezi moghın uabi asingigh atrivimın dipenimın mangi.

¹⁴ Amizir atrivim bagha zuim, a guaratizimın iki mangiti aminim dutugham. Eghti amızaraghan me a inigh mangi amizibar dipenir igharazimın Sasgasın dafarim datıgham. Sasgas, an atrivimın amuir dozibar dipenimın garir gumazim. Amuir kam uam atrivim bagh mangan kogham. Atrivim

a gifueghiva an ziam diborogh an diaghtima a mangam. Tuaviba ua puvati.

¹⁵ Ezi datirighin Esta mangi atrivimin ganamin dughiam oto. Esta Abihailin guivim, Abihail a Mordekain afeziar dozim. Mordekai ua bagha Esta inigha uan borimin mirarama a gami. Gumaziba bar Estan gara bar a gifonge. Esta ghua atrivimin garir dughiamin a uan ifongiamin gin ghua uabi asingizir pu, puvati. An amizibar garir gumazim Hegai, a mikemezi korotiabaram aghui.

¹⁶ Ezi dughiar kam Serksis atrivimin iti 7plan azeniba. Azenir kamın iakinir namba 10 me a dibora ghaze Tebet, me an Esta inigha atrivim bagha zui.†

¹⁷ Ezi atrivim amizir igharazibar aghuagha Esta bar a gifonge. A Estan garima an amizir igharaziba bar me gafiragha, an ganganiba bar dera. Amizir igiar igharaziba Estan min atrivimin dighorim kuarizir pu. Kamaghin amizi, atrivim kwinin dapanir asuam an dapanim garu. Ezi Esta Kwin Vastin danganim inigha kwinin oto.

¹⁸ Egha Atrivim Serksis Esta kwinin otozir bizim bagha isar ekiam diboro. Egha uan gumazir dapaniba ko ingangarir gumazir dapanibar dia, eghti me isar ekiar kam bagh izam. A ghaze, “Nan kantrin itir gumazamiziba dughiar kamın avughsam.” Egha atrivim uan bizir aviribar amodoghin, bizir aghuir aviriba isa gumazamizibagh anıngi.

Mordekai atrivimin akurazima an osimtızim inizir pu

† **2:16:** Iakinim Tebet, a en namba 10in iakinim Oktoban min iti.

19 Ezi dughiar kam me amizir igiaba ua me akufa. Ezi dughiar kamra,‡ atrivim Mordekai amisevezima an atrivimîn dipenimîn gumazir dapanir mamîn iti.

20 Mordekai faragha kamaghîn Esta migia ghaze, ni gumazitam mikîman marki, egh suam, ni Judabar amizim. Ezi Esta an akamîn mirara ghu, egha Mordekain akaba baragha dar gîn zui, kar a zurarama amir arazim.

21 Mordekai, Atrivim Serksisîn ingangarim gamir dughiamîn, gumazir pumuning adarim atrivimîn ikia a misueghti an aremeghasa akam misoke. Aningîn ziamning, Biktana ko Teres. Gumazir kamning atrivim itir danganimîn tiar akamîn garir ingangarim gami.

22 Ezi Mordekai aningîn migirigiar kam baregha ghua Kwin Esta mikeme. Ezi Esta kamaghîn oregha migirigiar kam isa atrivim ganingigha, ghaze, kar Mordekain akurvazim ni bagha izi. Ezi atrivim fo, Mordekai akar kam baraki.

23 Me akar aning mikemezimin mingarim gifoghasa amuvira ikia, egha a gifo a guizbangira. Egha me tememîn aning agurazima aning areme. Egha atrivim kamaghîn uan ingangarir gumazibav gia ghaze, “Bizir otozir kam, e uan gavmanîn akinafarimîn aven eghaghanimîn mîn an osirigh.” Ezi me atrivimîn damazimîn a mikemezi moghîrama ami.

Haman Judabagh asighasighasa

‡ 2:19: Hibrun akam vezin kamîn mingarim deravira bigha migeir puvati.

3

(Sapta 3--5)

Haman Judaba kuvarimasa akam misoke

¹ Egha gin Atrivim Serksis gavmanin faragh mangasa gumazir mam amisefe, an ziam Haman, Haman a Hamedatan otarim, egha Agakin adarazir mav.

² Egha atrivim ingangaribar faragha zuir gumazibav gia ghaze, me Haman bagh teviba apiriva an ziam fam. Me bar moghira atrivim mikemezi moghin ami, ezi Mordekai uabira puvati. Mordekai bar moghira Haman bagh teviba apiran aghua.

³ Ezi atrivimin ingangaribar faragha zuir gumazir igharaziba ganigha kamaghin an azara, "Ni tizim bagha atrivimin migirigiabar gin mangan aghua?"

⁴ Dughiar aviribar me Mordekain arazir kam bagha a migei, ezi Mordekai men akaba baraghan aghua. Mordekai kamaghin me migia ghaze, "Ki Judan adarazir gumazir mam, kamaghin ki Haman bagh uan tevimning apirighan kogham."* Ezi ingangaribar faragha zuir gumaziba Mordekain migirigiar kamın gun Haman mikeme. Kamaghin me gan foghasa, Haman ti Mordekai ateghti a kamaghira damuam, o puvatigham.

* **3:4:** Haman, a Agakin adarazir mav, Agak, a Amalekian gumazim. Ezi Amalekia me Judabar apanim gami. Kamaghin amizi, Mordekai a bagh tevimning apiran aghua. Ni Ua Me Ini 17:8-16 ko Godin Araziba 25:17-19in gan.

⁵ Ezi Haman gari Mordekai a bagha teviba apiri puvatigha an ziam feir puvati, ezi an a bagha an muriam bar an ikufi.

⁶ Haman gin kamaghin fo, Mordekai a Judabar mav, kamaghin a Mordekai gasighasighasa akam misoke. Mordekai uabira puvati. Haman tuavitam ginighnigh egh Judan Persian kantrin itir darazi bar moghira me misueghti me arighireghasa nighnisi.

⁷ Dughiar kam Serksis atrivimin itima an namba 12 azenir kamın iakinir farazim Nisan, Haman ghaze, me satu gikararang egh iakinim ko dughiar aghuir Judabagh asighasighamim gifogham. Me ikararegha givagha kamaghin fo, namba 12 iakinim Adar,[†] an dughiar namba 13in, Haman Judabagh asighasigham.

⁸ Egha Haman ghua kamaghin atrivim migei, “Gumazamizir igharazibar marazi nin kantrin nguibaba tintinibar dar aven iti. Egha kagh iti darazi amir araziba me ko dagh amir puvati. Me bar ighara, egha atrivimin arazibar gin zuir puvati. Kamaghin ni me ateghti me ikivira ikiti, bizir kam nin akuraghan koghti, nin kantri deragh mangan kogham.

⁹ Ore atrivim, ni ifuegh akam gumazamiziba bagh anemadaghti, me bar gumazamizir kabav sueghti me arimighiregh. Ki guizbangira ni migei, ni ifueghiva akam gumazamiziba bagh anemadaghti, me gumazamizir kabav sueghti me

[†] **3:7:** Iakinim Nisan, a en iakinimning Mas ko Eprilin min iti. Ezi Adarin iakinim a en iakinimning Februari ko Masin min iti. Kamaghin amizi, Haman damuasa migeir bizim bagh mizuam mangiti namba 11 iakinim otoghti an a damuam.

arighiregh. Ki guizbangira ni migei, ni kamaghin damighti ki 10 tausen silvan dagiaba isi nin dagiar dipenim datigham, eghti me dagiar kabar atrivimin ingangarir kam damuam.”

¹⁰ Atrivim Serksis dafarim gazuir ringin mam iti, ringin kam atrivimin ziam ko nedazim an ikia egha an arazir an amiba gavgavim dagh anidi. Ezi atrivim migirigiar kam baregha ringin kam suegha Judabar apanim gamir gumazim Haman ganingi.

¹¹ Egha atrivim a migia ghaze, ki ifonge dagiaba ateghti da iki. Bizir tizim ni gumazamizir kabar amusi, a dera ni puram a damu.

¹² Ezi iakinir faragha zuimin dughiar namba 13in, Haman gumazir atrivimin akinafariba osiribar diazima me izi. Ezi a uan migirigiaba bar me mikemezi me a mikemezi biziba bar ada osiri. Me Atrivim Serksis garir nguibar kaba, me bar me bagha men nguibabar akabar me osirir arazimin min da osiri. An akinafariba gumazir dapanir ekiaba ko provinsbar garir gumazir dapaniba ko nguibabar garir gumazir ekiaba bagha da osiri. Ezi akinafariba bar Atrivim Serksis dafarim gazuir ringin ababanim dar iti. Ringin ababanir kam kamaghin akagha ghaze, atrivim uabi akinafarir kaba osiri.

¹³ Ezi gumazir akinafarir kaba inigh mangamiba, me dikavigha atrivim garir nguibar kaba bar adar ghu. Akinafarir kaba bar kamaghin migia ghaze, “Adarin iakinimin namba 13in dughiamin ia Judan adarazi bar me misueghti me arimighiregh. Gumazir igiaba ko, gumazir ghuriba ko, amiziba ko, boriba dughiar kamra

bar me kuavaremegh, egh men apangkuvan marki. Dughiar kamra bar me kuavaremegh egh bar men biziba inigh.

¹⁴ Eghti gumazir dapaniba provinsba bar dar aven itir gumazamiziba bagh akinafarir kam diponti, me bar moghirama a baragh. Eghti dughiar kam otivti, me maghirama Judabav soghti me arimighiram.”

¹⁵ Ezi gumazir akinafarir kam inigha zuiba, me zuamira ghua kantrin kamın nguibaba bar a adagh arui. Egha me Susan nguibar ekiamın uaghan akinafarimın akam akuni, ezi gumaziba bar oraki. Ezi atrivim ko Haman, uaningra ikia wain apava uaning miğiava eghari. Ezi Susan itir gumazamiziba migirigiar kam baregha digavir kuram gamigha nighnighava avenge.

4

Mordekai uabın akurvaghasa Estan azangısı

¹ Mordekai kamaghın oregha bar atiatingi. Kamaghın a uan korotiaba abigha bar oseme. Egha azirakar korotiar bibiziba aghuigha averenim isa uan dapanir arızim gaghui, egha tuavir kamın men akaghasa, a bar oseme. Egha a nguibar ekiamın aven arua pamten azirakar ighiabagh ami.

² A ghua atrivimın dipenimın tiar akamra tu, egha aven ghuzir puvati. A fo, gumazim aven mangısı, azirakar korotiar bibiziba aghuigh, aven mangan kogham.

³ Ezi dughiar kam atrivimın akinafarim kantrin kamın provinsba bar a dar ghuzi me oraki, ezi Judan gumazamizibar naviba bar osemezi me

pamten diava arava azir ighiabagh ami. Me arava daghetam apir puvati. Egha Judan gumazamizir aviriba azirakar korotiar bibiziba aghuigha av-
erenim gakui.

⁴ Ezi Estan ingangarir amiziba ko an garir gumaziba a bagha ghua Mordekai amir arazibar gun a migei. Ezi Kwin Esta digavir kuram gamigha osemegha nighnighava avenge. Egha a korotiar maba Mordekai bagha da amaga danganir uari akuvimîn ghaze, an azirakar korotiar maba suegh egh korotiar aghuir kabar aghuigh. Ezi Mordekai ada inian aghua.

⁵ Kamaghîn Esta Hatakîn diazi an a bagha izi. Hatak ana amizibar garir gumazir mam, atrivim faragha Hatak amisevegha ghaze, a Estan ingangarim damuam. Hatak izezîma, Esta anemaga ghaze, ni mangî nguibar ekiamîn tiar akamîn Mordekai batogh. Egh an azaragh deragh fogh, a manmaghsua arazir kabagh ami?

⁶ Ezi Hatak nguibar ekiamîn tongîn atrivimîn dipenimîn tiar akamîn ghua Mordekai bato.

⁷ Ezi Mordekai bizir Haman mikemeziba ko a gamiziba ko, Judaba ovengeghti, dagiar Haman mikemezir moghîra gavmanîn dipenim datighamba, bar dar gun Hatak mikeme.

⁸ Egha akînafarir me Susan nguibar ekiamîn osirigha provinsba bar dar amadziba, Mordekai dar mam inigha Hatak ganîgi. Akînafarir kam Judan gumazamizibagh asîghasîghamin migîrîgîaba an iti. Egha Mordekai a migîa ghaze, akînafarimîn mingarim Esta gegharagh a mikemegh. Hatak Esta mikemeghti a mangî uan gumazamiziba bagh atrivim gaghonîva kamaghîn

an azaragham, a Estan adarazir apangkuvighti me ovengan kogham.

⁹ Ezi Hatak uamategha ghua bizir Mordekai a mikemeziba, bar adar gun Esta mikeme.

¹⁰ Ezi Esta Mordekai bagha migirigiam uam Hatak ganingizi an a inigha ghua Mordekai ganingi.

¹¹ A ghaze, “Atrivimın akar dikirizir gavgavim kamaghın iti, gumazamiziba bar a gıfo. A ghaze, ni tina pura uan nighnizimın atrivimın gansi, tiar akar aven itimın mangıghan kogham. Bar puvatı. Ni kamaghın damigh ni ovegham. A uabi nın diaghti ni mangıva an ganam. Tuavir vamıra kamagh iti, ni aven mangiti atrivim nın ganigh uan golin atrivir fidizim feghti, ni oveghan kogham. Ezi datirighın, atrivim nan diazi ki an ganasa aven ghuzir puvatizi iakinir vamıra gıfa.”

¹² Ezi Mordekai Estan migirigiam baregha,

¹³ a ikaragha nighnizim a ganıga kamaghın a migei, “Ni ghaze, ni atrivimın dipenimın iti, egha ghaze ni deraghvıra ikiam. Ni Judaba en mın uaghan mızazim iniam.

¹⁴ Ni aghumra kamaghın uabın asugh ikitıma, akurvazir igharazim pın ikegh izighiri Judan adarazir akuraghti me osımtızir kam gitagham.* Ni oveghti nın afeziamın adarazi uaghan gıvaghı. Eghti tina fogham? Ni ti tizim bagha

4:14: Jon 12:27 * **4:14:** Estan akınafarımın aven me Godın ziam diborozir puvatı, ezi migirigiar otevir kam, “akurvazir igharazim pın ikegh izighiri Judan adarazir akuraghti me osımtızir kam gitagham,” an akar isin zuimın mın iti. A kamagh mikimasa, “God tuavir igharazitam batoghti a en akuragham.”

kantrin kamın kwinın oto? Nı kwinın otozir bizir kam, ka ti dughiar aghuir nın adarazi osımtızımın iti, ezi kar men akurvaghamin dughiar aghuim.”

¹⁵ Ezi Esta a bagha kamaghın akam uam anemada,

¹⁶ “Nı mangı Judan Susan nguibamın itiba bar me inigh me akuvagh, egh kamaghın damu. Ia aruer 3pla ko dimagarir 3plan dagheba, ataghıragh na bagh nıghnıgh. Eghtı kı uan ingangarir amiziba ko e uaghan kamaghıra damuam. Eghtı bizir kamın gın, kı atrivim bagh mangam. E fo, kı mangamin arazir kam, kar kı atrivimın akar dıkırızir gavgavim abıgham. Egh kı kamaghın damıgh ovengsı ovegham, akaba pu, a dera.”

¹⁷ Ezi Mordekai atrivimın dipenimın tiar akam ategh ghua Esta a mıkemezı moghıra a biziba bar dagh ami.

5

Esta, atrivim ko Haman isar ekiam bagh man-gasa, atrivimın azangsısi

¹ Ezi Esta 3plan dughiabar dagheba ta. Egha bizir kamın gın a uan kwinın korotiaba aghuıgha ghua atrivim iti naghın divazımın boroghın tughav ikia, atrivim apiaghiri naghın gari. Kar atrivim itir danganir ekiam. Ezi atrivim uan dabirabim gaperaghav ikia tiar akamın azenan gari.

² Egha a gari, Kwin Esta azenan tughav ikia egha atrivimın nıghnızim gekuıgha uabı mıkını, ezi a bar a gifonge. Egha atrivim uan golın atrivir

fidizim Estan akuigha anemadazıma, Esta izava an ruaghatevimın suira.

³ Ezi atrivim kamaghın miğia ghaze, “Kwin Esta, manmaghın amizi ni na bagha izi? Ni bizitam gifuegh na bagh izi egh na mikim, eghti ki, ativagha garir nguibamın biziba, ki tongira da abighıva egh akuatam ni danıngam.”

⁴ Ezi Esta an akam ikaragha ghaze, “O atrivim, datirighın dimangan ki isar mam ni bagh a damuam. Eghti ni ifueghıva, ni ko Haman isar ekiar kam bagh izasa ki nın azangsisi.”

⁵ Ezi atrivim akar kam gifuegha, Haman bagha akam amaga ghaze, a zuamıra izeghıva aning Estan isamın mangıva an azangsizir bizim damuam. Kamaghın amizi, atrivim Haman ko Estan isam bagha ghu.

⁶ Egha isamın me wain apa ghua, atrivim ua Estan azara, “Kwin Esta, bizir ni ifuegha na mikimasava amim, na mikim. Eghti nguibar ki ativagha garim ki tongira anebigh egh akuatam ni danıngam.”

⁷ Ezi Esta a ikaragha ghaze,

⁸ “Atrivim, ki ti nın damazimın derazi ni na gifonge, egh ni nan azangsizimın gin mangisi ifongeghti, Atrivim ki uam nın azangsisi, ki gurumzaraghan isar igharazim ni ko Haman bagh uam a damuam. Ki kamaghın ifonge, gua gurumzaraghan isar kamın ua izam. Dughiar kamın bizir ki ifongegha ni mikimasava amim, ki ni mikimam.”

*Haman Mordekai misueghti
an aremeghasa tuavim akiri*

⁹ Ezi Haman dughiar kamîn dagher danganim ategha bar akuegha navir amirizimîn zui. Egha a ghua Mordekain garima an atrivimîn dipenimîn aven zuir divazimîn tiar akamîn mîn aperaghav iti. Egha tong dikavigha Haman gifuegha dughiam a ganidir puvati. A tong an atiatir puvati. An ganganir kam Haman gamizi an nighnizim ikuvizi a bar a basemegha puviram atari.

¹⁰ Egha Haman pura uan osimtizim abiragha uan dipenimîn ghu. Egha uan namakabar diazi me izi, ezi a uaghan uan amuim Seres mikemezima a uaghan me ko iti.

¹¹ Ezi me otivigha givazima Haman men damazimîn uabira uan ziam fe. Egha me migia ghaze, ki dagiar aviriba ko, bizir aviriba ko, borir aviriba iti. Egha ghaze, atrivim na isa pin na atigha ingangarir ekiam na ganingi. Ezi ingangarir gumazir igharaziba bar nan apengan iti.

¹² Egha Haman ua kamaghin migei, “Kwin Esta, uabi isar ekiar mam gamigha gumazir igharazitamin diazir puvati. An atrivim ko narara inabazima ga ghu. Egha ghaze, guarara gurumzaraghan mangi a ko ua damam.

¹³ Egha ki Judabar adarazir gumazim Mordekain garima, an atrivimîn dipenimîn tiar akamîn aperaghav iti. Ezi nan muriam a bagha bar ikufi. Ezi ki nighnizi, bizir aghuir ki mikemezi kaba pura biziba.”

¹⁴ Ezi Hamanin amuim Seres ko, an namakaba nighnizir mam batogha ghaze, “Ni nighnigh osiman marki. Ni gumazibav kemeghti, me temer ruaritam asaragh, eghti an ruarim 20 mitan tugh. Eghti ni gurum bar mizaraghara mangi atrivim

mikemegh egh Mordekai inigh an firim dafagh an eguraghti an aremegh. Ni kamaghin damigh, navir amirizim inigh mangi damam.” Haman migirigiar kam gifuegha gumazibav kemezi, me Mordekai guasa temer mam asara.

Judaba deravira ikiamin tuavim bato

6

(Sapta 6--10)

Atrivim ziar ekiam isa Mordekai ganingi

¹ Ezi dimagarir kamra atrivim deravirama akuizir puvati. Egha akinafarimin aven eghaghanir bizir an kantrin otivizi me osiriziba bagha me migei, eghti me da inigh izi a bagh dar ponam.

² Egha me Biktana ko Teresin eghaghanim dibori, aning atrivimin danganir a itimin garir gumazimning. Gumazir kamning atrivim misueghti an aremeghasa tuavir mam bato. Ezi gin Mordekai aningin nighnizim gifogha aningin gun mikeme.

³ Ezi atrivim kamaghin migia ghaze, “E bizir aghuir manamra Mordekai amizir ingangarir kam bagha a ikara?”

Ezi gumaziba kamaghin migia ghaze, “E bizitam guizbangira a ganingizir puvati.”

⁴ Ezi atrivim kamaghin men azara, “Nan ingangarir gumazitaba dipenir kam in iti, o puvati?” Ezi bar datirighira Haman atrivimin dipenir tiar akamin azenan tughav iti. An atrivimin azaragh

egh mangi Mordekai temer a kuazazimin an firim dafagh a guasa. Kamaghin Haman uabi atrivimin dipenimin divazimin aven izi.

⁵ Ezi ingangarir gumaziba an ganigha kamaghin atrivim migei, “Haman izegha givagha ni mizua kagh iti. A nin ganasa.” Ezi atrivim ghaze, a inigh aven izi.

⁶ Ezi Haman aven izima atrivim a migia ghaze, “Gumazir mam iti, ezi ki ziar ekiam a daningasa. Egha ki fozir pu, ki bizir aghuir manatam a daningam. Ezi nin nighnizim, ki manmaghiram a damuam?”

Ezi Haman uabira uabi ginighnigha ghaze, “Atrivim tinara bizir aghuir kamın a damuam? Ua gumaziba puvati, kar kirara.”

⁷⁻⁸ Egha Haman kamaghin atrivimin akam ikara, “Ni mikimti, me korotiar ni uabi azuim inigh mangi gumazir kam darugh. Egh ni uan hoziar mam inigh, atrivimin dapanir asuam isi hoziamin dapanim uaghan anesingh.

⁹ Egh ni uan ingangarir gumazir faragh zuitam a miseveghti, a gumazir kam nin korotiamin anesingam. Eghti gumazir kam hoziam daperaghti, nin ingangarir gumazir kam a inigh nguibar ekiamin danganir uari akuvimin mangi. Egh aning mangamin dughiam ingangarir gumazim kamaghin dim mikim, ‘Ia bar gumazir kamın gan. Atrivim ziar ekiam a ganingi. Egh arazir aghuir atrivim a gamimin gan!’”

¹⁰ Ezi atrivim akar kam baregha Haman migia ghaze, “Bar dera! Ni zuamira mangi korotiam ko hoziam inigh, egh ziar ekiam Judabar gumazim Mordekai daningh, a gumazir nan dipenir tiar

akamın ingarim. Egh bizir ni mikemeziba, ni bar dar amigh.”

11 Ezi Haman atrivimın korotiam inigha iza Mordekai garu. Ezi Mordekai hoziam gaperazi Haman a inigha ghua nguibar ekiamın uari akuvi naghın ghu. Aning ghuavıra ikia Haman kamaghın gumazibar dia ghaze, “Ia bar gumazir kamın gan. Atrivim ziar ekiam a ganıngi. Egh arazir aghuir atrivim a gamimın gan!”

12 Aning kamaghın amigha gıvagha, gın Mordekai uamategha atrivimın ingangarim bagha ghu. Ezi Haman bar aghumsıgha navim bar a basemezi, a uan guam avaragha ara uan dipenimın ghu.

13 Egha a uan amuim ko namakaba bizir a bativizibar gun bar me mikeme. An amuim ko an namakar fofozir avırıba itıba, me kamaghın a mıgei, “Datırıghın nın ziam ko gavgavim Mordekai ni dama a iniasa. A Judan gumazim, ni anebınsı damuva avegham. A ni dikabırıgh ni agıvıgham. Eghtı ni puram an guraghav ikiam.”

Esta Hamanın gun atrivim mıgei

14 Egha me uariv gıavıra itima, atrivimın dipenimın aven ingarir gumazıba otıfi. Egh Haman inıgh Estan isam bagh zuamıra mangasa.

7

1-2 Ezi kar namba 2ın dughiam atrivim ko Haman ghugha Esta koma api. Me wain apa egha daghemın tongın atrivim uam Estan azara, “Kwin Esta, bizir ni ifuegha na mikımasava amim, ni na

mikim. Eghti, nguibar ki ativagha garim, ki tongira anebigh egh akuatam ni daningam.”

³ Ezi Esta a ikaragha ghaze, “Atrivim, ki nin azangsis, nin ifongiam nan azangsizimin ikiti, ni nan azangsizim ikaragh. Ezi nan azangsizimra kara, ki ko nan adarasi, e ovengan ki aghua. E angamira ikiasa.

⁴ Ki kamaghin oraki, gumazir mam ki uan adarazi ko e misueghti e aremeghamin tuavim atigha gifa. Me bar e kuavaremeghasa. Egh me ki uan adarazi ko e isi, pura kalabuziar amiziba ko gumazibar min ikisi, e iniam, eghti ki ni mikimamin akaba puvatigham. Ki osimtizim ni daningan aghua. Ezi me bar e kuvarimasa, kamaghin ki bizir kam in gun migei.”

⁵ Ezi Atrivim Serksis kamaghin oregha Estan azara, “Tina atiatiba puvatigha, ni migeir bizir kabar amuti da otivasa. Ezi gumazir kam managh iti?”

⁶ Ezi Esta a ikaragha ghaze, “Ki Haman migei. A en apanim damu egh e gasighasighasa.” Ezi Haman, Atrivim Serksis ko Kwin Esta, aning in guamning in bar aguaghfagha bar atiatingi.

⁷ Ezi atrivim puvira atara dikavigha pura dagher dakozim ategha azenan ghua uan dipenimin divazimin aven itir plauan azenimin ghua. Guizbangira Haman in ganganim, atrivim bizir kam bagh osimtizim a daningam. A ua bagh Kwin Esta mikimiva a gaghorasa. A ghaze, an apangkuvim nan iki, egh atrivim na bagh mikimti, a na gasighasighan kogham. Kamaghin a dipenimin aven ikiavira iti.

⁸ Egha a bar osemegha dakozir Esta aperaghav itimîn uabi ekunigha uabîn akurvaghasa Esta gaghori. Ezi datirighira atrivim azenimîn ikegha aven iza kamaghîn ganigha, pamten tu-aragha miġei, “Gumazir kam ti nan dipenimîn nan damazimîn arazir kurabar kwîn damuasa?”

Atrivim mikemezi, an ingangarir gumaziba maghira iza, Hamanîn guam avara, arazir kamîn me gumaziba bar men akaghasa, atrivim Haman misuegħti an aremegham.

⁹ Ezi atrivimîn dipenimîn ingangarir gumazir mam an ziam Harbona, a kamaghîn miġia ghaze, “Haman temer akînir mam uan dipenimîn boroghîn anesara. Ezi an ruarim 20 mitan tu. A Mordekai dafagh aneguasa ingarizir bizim, gumazir fomira atrivimîn akurazima an ovegezir puvatizim.”

Ezi atrivim akam amaga ghaze, “Ia mangi Haman isi temer akînir kamîn an firim dafagh aneguragħti, an aremegh.”

¹⁰ Ezi me Haman inigha, a Mordekai aguasa asarazir tememram Haman agura. Me kamaghîn amigha ġivazima atrivim navir amirizim isi.

8

Atrivim Judabav ġia ghaze, me uan apanibar midoroziba ikarvagham

¹ Ezi Judabar apanim Haman ovegezir dughiamra, Atrivim Serksis an dipenim ko an biziba bar ada isa Kwîn Esta ganingġi. Ezi Esta atrivim miġia ghaze, Mordekai na ko e ikizir vamira, a kamaghîn atrivim mikemezi Mordekai iza atrivimîn guamîn tu.

² Ezi atrivim uan dafarimın ring suegha a isa Mordekai ganıngi. Ringın kam atrivimın ziamın ababanım an iti. Ringın kamra Haman faragha uan dafarım garisi, ezi atrivim a inigha, Mordekai ganıngi. Ezi datırighın Esta Mordekai a misevezıma, a Hamanın dıpenim ko an biziba bar dagh ativagha dar gari.

³ Egha gın Esta atrivim bagha ua ghugha, an dagarımningın boroghın iri, egha azia temeriba ira iti. Egha a gumazir arazir kurar kam gamiziba bagha atrivimın azangsisı, eghti an apangkuvim iki me mikemeghti me uam arazir kurar Haman Judabar amuasa mikemezım damuan kogham.

⁴ Ezi atrivim uan golın atrivir fidizim isa Estan amadazıma, a dikavigha ghaze,

⁵ “Atrivim, ki ua nın azangsisı, nın ifongiam nan azangsızımın iki, egh ni na gifongegh, egh ni nan akam gifongeghti, ki nın damazımın deragham, kamaghın ni nan azangsızım ikaragh. Egh akınafarir gavgavitam osirigh egh uan nguibar ekiaba bagh ada amadagh. Eghti me fogham, Haman a Agakin adarazir mav, a Hamedatan otarım, a Judabagh asıghasıghamın nıghnızir kam me anetegh a damuan markı.

⁶ Osımtızir kam nan adarazi bativan ki bar aghua. Egh me nan adarazi bar me gasıghasıghtı, nan dabirabım manmaghın deragh ikivıra ikiam?”

⁷ Ezi Atrivim Serksis kamaghın Kwin Esta ko Judabar gumazım Mordekai mıgei, “Gua fo, Haman Judabagh asıghasıghasava amıma, kamaghın ki tememın anegurazıma an areme. Ezi ki an biziba bar da isa Esta ganıngi.

8 Ezi datirighin guarara uan ifongiamin gin mangi akatam osirigh uan adarazi Judaba, me bagh anemangisi anemang. Gua akinafarim osiriva nan ziamin gavgavim ko nan ringin itir nedazim isi akinafarimin porogh, eghti nin akaba gavgavim adar ikiam. Gumazamiziba bar fo, akinafarir nan ringin nedazim itim, tav anebighan gavgaviba bar puvatigham.”

9 Ezi Mordekai atrivimin akinafariba osirir gumazibav keme. Ezi me akinafariba osirigha da isa Judaba ko, gumazir dapanir ekiaba ko, nguibar ekiabar garir gumazir dapaniba ko, 127plan provinsbar garir gumazir ekiaba, provinsin kaba da Indian provinsin ikegha ghua Itiopian provinsin tu, me me bagha vaghvagha da amada. Mordekai osirir gumazibav gia ghaze, ia da osiriva men nguibabar akabar me osirir arazimin akaba vaghvagh me bagh da osirigh, egh uaghan Judaba migeir akamin me bagh osirigh. Mordekai amir bizir kam, a iakinir namba 3 an ziam Sivan, an 23 aruemin oto.*

10 Egha Mordekai atrivimin ziamin akinafariba osirigha givagha, atrivimin ringin nedazimin dar poke. Egha gumazir akinafariba inigh mangamiba, me hoziar aghuir atrivimin ingangarimram amiba inigha, akinafarir kaba inigha zuamira nguibaba bar dar ghue.

11 Ezi akinafarir kabar osiziribar averiabar, atrivimin akar gavgavim dar iti. Da kamaghin migia ghaze, nguibar an ativagha garibar aven,

* **8:9:** Judabar kalendan iakinir namba 3 Sivan, kar Pentikosin dughiam. Ezi en iakinimin dughiar kam kar Mei ko Jun.

Judaba ko misoghsi izi uari uari akiriva uari baghan, egh uarir akurvagham. Eghti atrivim garir nguibabar dar midorozir gumazir manaba, me iziva Judaba misoghsi iziti, atrivim Judabar amamangatigham. Eghti me uan ifongiamin gumaziba ko, amiziba ko, boriba ko misogh me agivagh men biziba bar ada iniam.

¹² Egha Haman faragha Persian nguibar ekiamin akar kam akiri, iakinir namba 12, an ziam Adar, an aruer 13in, a Judabagh asighasighasa dughiar kam ati. Ezi bizim ua raghiri, ezi dughiar Haman atizir kamra, Judaba uan apanibav sogham.

¹³ Ezi akinafarir kam a atrivimin akar dikirizir gavgavim an iti, egh bar moghira nguibabar mangam, eghti gumazamiziba bar oregh fogham. Eghti Judabar apaniba izi, me misoghamin dughiam, akar gavgavim uaghan men amamangatigha ghaze, Judaba uaghan men midorozim ikarvagham.

¹⁴ Ezi atrivim migeima gumazir akinafariba inigha zuiba atrivimin hoziabagh apiagha ivemara bar zuamira ghue. Egha me akar gavgavir kam bar Susan nguibar ekiamin aven uaghan anakuri.

¹⁵ Ezi me Mordekai atrivimin korotiar ghurghurim ko blupla a garu. Egha inir pighagheviri ruarir mam uaghan a garu. Egha gin atrivimin dapanir asuar aghuim a garu. A uabi asingigha atrivimin dipenim ategha azenan zui. Ezi Susan gumazamiziba an ganigha bar akuegha pamten diava arai.

¹⁶ Ezi Judabar naviba derazima me amiragha iti.

Me bar moghira bar akuegha fo, me uan apanim abiragha gifa.

¹⁷ Ezi nguibaba ko provinsba bar dar aven atrivimin akar gavgavim otozi Judaba bar a baraki. Egha Judaba bizir kam bagha, dughiar kamın isar ekiam gamigha avughsa ikia apa bar akuegha iti. Ezi Judabar azenan itir gumazir aviriba atiatigha iza men tongin ikia Judabar min otiva Judabar arazibar gin zui.

9

Judaba uan apanibagh asighasiki

¹ Adarin iakinimin, an aruer namba 13 oto. Dughiar kamra atrivim faragha akar gavgavim kamaghin anetigha ghaze, apaniba Judabagh asighasigh me abiraghasa. Ezi puvati, dughiar kam otozi Judaba ua raghirigha me gasighasigha me gafira.

² Dughiar kamın atrivim garir provinsbar aven itir nguibaba, Judaba bar dar aven ikia uari akufa. Egha uan apanibar midoroziba ikarvaghasa uariv gia egha biziba akira iti. Ezi atrivim garir nguibabar gumamaziziba bar Judabar atiatigha bizitam me damuan ibura.

³ Egha provinsba garir gumazir dapaniba ko, gumazir aruaba ko, gavmanın gumazir dapaniba ko, atrivimin ingangaribar garir gumaziba, me bar Mordekain atiati. Kamaghin amizi, me bar Judabar akurvasi.

⁴ Kantrin kamın gumamaziziba bar fo, Mordekai datirighin atrivimin dipenimin aven gavgavir ekiam atrivimin apengan a

ini. Ezi dughiar kamın an gavgavim ekıva ghuavanagavıra iti.

⁵ Kamaghın amizi, Judaba uan ifongiamın gın ghua uan apaniba puvıra me misuagharısi. Me midorozir sababar suigha me ko uariv sogha me misozi me ariaghiri.

⁶ Egha Susan nguibar ekiamra me gumazir 500pla misoghezi me ariaghire.

⁷⁻¹⁰ Judaba uaghan Hamanın otarir 10pla bar me misoghezi me ariaghire. Haman a Judabar apanim gamir gumazim, a Hamedatan otarim. An otaribar ziabar kara: Parsandata ko, Dalfon, Aspata, Porata, Adalia, Aridata, Parmasta, Arisai, Aridai ko, Vaisata. Me ariaghirezıma, Judaba men bizitam okemezir puvati.

¹¹ Ezi dughiar kamra Susan nguibar ekiamın aven ariaghirezir gumazibar dibobonımın eghaghanim ghua atrivim bato.

¹² Egha gın atrivim kamaghın Kwin Esta migia ghaze, “Susan nguibamra Judaba gumazir 500pla misoghezi me ariaghire. Ezi Hamanın 10plan otariba uaghan ariaghire. Ezi nguibar ekıar igharazıba e fozir puvati, ingangarım manmaghın ghuama!”

Egha atrivim ua kamaghın Estan azara, “Ni datırıghın bizir tızim uam a gifonge? Ni ifongezir bizim bagh na mikemegh, eghti ki ni danıgham.”

¹³ Ezi Esta atrivim ikaragha ghaze, “Ni nan azangsızim gifuegh, egh a ikaragh. Egh Judan Susan itibar amamangatıghti me datırıghın amizi moghın gurumzaraghan ua kamaghıra damu. Egh Hamanın otarir ariaghirezıbar kuaba inıgh

temer Haman asarazimin men firibar afegh me aguigh.”

¹⁴ Ezi atrivim me kamaghin damuasa a ifonge. Egha an akar kam Susan itir Judan gumaziba bagha anemada. Ezi me dughiar kamın azenara gumazibar damazibar Hamanın otaribar kuaba tememin me agui.

¹⁵ Ezi Adarın iakinimin, an aruer namba 14in Judaba Susan nguibar ekiamın uari akufa. Egha 300plan gumaziba nguibar ekiamın me misoghezi me ariaghire. Me ariaghirezıma Judaba men bizitaba okemezır puvati.

¹⁶ Ezi atrivim garir provinsın igharazibar itir Judaba, me uaghan uarira uari akuva deravira ikiasa mighigha misosi. Me uan apaniba ko uariv sogha uan midoroziba ikarvasi. Egha gavgavigha misogha egha 75,000plan gumazir men aghuazibav soghezıma me ariaghire. Ezi me ariaghirezıma me men bizitam okemezır puvati.

¹⁷ Me Adarın iakinimin namba 13in aruemin, me apanibav soghezi me ariaghire. Ezi aruer namba 14in midorozitam uam otozir puvati, ezi Judaba dughiar kamın avughsa bar akuegha isar ekiam gami.

¹⁸ Ezi Judan Susan nguibar ekiamın itiba, me Adarın iakinimin aruer namba 13 ko 14in uan apanibav sogha me agıva ghuavira iti. Egha Adarın iakinimin namba 15in aruemin me avughsa bar akuegha isar ekiam gami.

¹⁹ Bizir kam bagha, Judan gumazamizir nguibar dozibar itiba bar bizir kam ginighnigha, Adarın iakinimin aruer 14in avughsa bar akuegha isar ekiam gamir dughiam. Me dughiar kamın uaghan

uan bizir aghuiba uari ikarvagha uari ganidi.

Me Purim arizir isar ekiam

²⁰ Ezi Mordekai bizir otivizir kaba bar ada osirigha givagha, Persian nguibar Judaba itibar ada mangi. Nguibar roghira itiba ko saghon itiba uaghara.

²¹ Egha a me migia ghaze, Adarin iakinimin namba 14in aruem ko 15in aruem, kar ia zurara bar akuegh ikiamin dughiam.

²² Aruer kamningin Judaba uan apaniba agifa. Ezi iakinir kamra men osimtizim ko arareba gifa, ezi Judabar naviba derazi me bar akonge. Ezi Mordekai me migia ghaze, ia isar ekiabav kim dar amu egh dar iki. Egh dagher aghuiba uari ikarvagha uari daning, egh gumazir biziba puvatiziba ia uaghan biziba me daning.

²³ Ezi Judaba Mordekai me mikemezi moghin ami. Ezi dughiar kamın azeniba vaghvagha me avughsa ikia isam gamuava apa, egha biziba uari ikarvagha uari ganidir arazir kam, a men arazir me zurara damuamimin min oto.

²⁴ Me fo, fomira Judabar apanim gamir gumazim Haman a Hamedatan otarim, egha Agakin adarazir mav. A Judabar apanim gamua, egh me misueghti me arimighirasa fofoghasa ikararer mam gamua egha dughiar mam bato. Ezi Hibrun akam me fofoghasa ikararem gamimin mingarim kamakin, dughiar kam “Purim,” a garisi. Dughiar kam, Haman Judaba bar me gasighasighasa a diboro.

²⁵ Ezi Esta atrivim bagha ghuzi atrivim akinafarir gavgavim osiri. Egha ghaze, “Fomira

Haman Judaba bar me gasighasighasa akam ati, ezi datirighin osimtizer kamra uamategh izi a bativam.” Ezi me temer an asarazimram aneguragha, uaghan an otariba gui.

²⁶ Egha me bizir me bativizir kabagh nighnigha kamaghin ami. Ezi Mordekai akinafarim amaga ghaze, me dughiar kamın avughsam. Ezi kamaghin, me avughsazir dughiar kamning dibora ghaze, “Purimın Dughiar Ekiam.” Ezi ziar kam Purim, an mingarim kara, Satun Ikararem.

²⁷ Ezi Judaba dughiar kam gamizima, a me azenibar zurara damuamin arazimın mın iti, eghti men ovavir borir gin otivamiba ko gumazamizir igharazir Judabar aven izamiba uaghan arazir kamın gin mangam. Egh azeniba bar, dar dughiar pumuningin Judaba Mordekai me mikemezir dughiar kam ginighnigham.

²⁸ Egha me ghaze, Judan adarazir aven dipeniba vaghvagh men ovavir borir gin otivamiba ko, gumazamizir provinsba bar dar itiba ko, nguibar bar ekiabar itiba bar, me Purimın dughiam ginighnigh egh azeniba bar me avughsam.

²⁹ Egha Abihailin guivim Kwin Esta, ko Mordekai, aning akinafarir igharazir mam osiri. Ezi Purimın Avughsamimın migirigiam an iti. Ezi akinafarir kamın Kwin Esta migia, Mordekai faragha uabira osirizir akinafarim, gavgavim a ganidi.

³⁰ Egha aning Judan 127plan provinsin Persian kantri aven itiba bagha akinafarir kaba amangi. Akinafariba kamaghin migia ghaze, “Ua midoroziba puvati, ezi ia bar guizbangira naviba amiragh dabirabir aghuimın iki.

³¹ Egh ia uan ovavir borir gın otivamiba ko, ia Purimın Dughiar Ekiaba dar suighvıra iki. Mati ia faragha arava naviba osiava dagheba ataghırazir arazimın gın mangı. Kı Mordekai ko Kwin Esta, ga akar gavgavir kam bar moghıra ia ganıngi.”

³² Ezi Estan akar a Purimın Dughiar Ekiam bagha mikemezim gavgavim Purim ganıdi. Ezi me akınafarir mamın an osirigha anetizıma a iti.

10

Atrivim Serksis ko Mordekai ziar ekiam iti

¹ Ezi Atrivim Serksis ongarir dadarımın boroghın itir gumazamiziba ko, uan kantrin aven itir gumazamiziba inigha, me gamizi, me a garir nguazibar ingara iti.

² Ezi bizir ekiaba ko bizir aghuir atrivim amiziba ko, mığırığiar arazir a Mordekai gamizi a gumazir ekiamın otoziba, me bar da isa Persian atriviba ko Midian atrivibar akınafaribar ada osiri.

³ Ezi Judan gumazim Mordekai a uabi atrivimın apengan ikia ingari, ezi Atrivim Serksis uabıra an gumazir dapanımın iti. Ezi Judaba bar a gifuegha an ziam fe. Ezi a ingangarim gamima Judabar dabirabim bar dera. Kamaghıra, me atiatingan kogham. Eghtı men ovavir borir bar gın otivamiba men dabirabim deraghvıra iki mangıvıra ikiam.

**Godin Eghaghanim: Akar Gavgavir Dikirizir
Ghurim ko Igiam
The Holy Bible in the Aruamu language of Madang
Province, Papua New Guinea, 2020 Edition
Buk Baibel long tokples Aruamu long Madang Provins
long Niugini long 2020**

copyright © 2020 Pioneer Bible Translators

Language: Aruamu

Translation by: Pioneer Bible Translators

Contributor: The Seed Company

GOD'S STORY in the Aruamu Language of Papua New Guinea

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2022-06-21

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 28 Dec 2024 from source files dated 29 Jan 2022

8f6beb37-6783-55d5-91ed-8321cc3f5eea